

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00' sáng thứ Hai ngày 13/06/2022.

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 914 “BUÔNG BỎ TÌNH CẢM RIÊNG TƯ”

Chúng ta thường gọi là “*tình chấp*” hay “*cảm tình dụng sự*”, dùng cảm tình để làm việc. Xưa nay trong nước và ngoài nước, những người dùng cảm tình để làm việc thì đa phần rất tai hại. Người thế gian thì tạo thành bè phái, băng nhóm. Người xuất gia, người học Phật thì phạm phải lỗi lầm nghiêm trọng, không thể thoát khỏi sáu cõi luân hồi.

Bài học hôm nay Hòa Thượng nhắc nhở chúng ta phải “*buông bỏ tình cảm riêng tư*”. “*Buông bỏ tình cảm riêng tư*” không phải là buông bỏ trên sự mà chúng ta phải buông bỏ ở trên tâm. Có nhiều người vừa nghe xong thì mau mau buông bỏ gia đình, không còn quan tâm đến con cái, nhà cửa, thậm chí không quan tâm đến sự nghiệp nữa. Vậy thì họ quá sai lầm rồi!

Hòa Thượng nói chúng ta buông bỏ ở nơi tâm của chúng ta. Tổ Sư Ấn Quang đã dạy chúng ta phải dốc hết trách nhiệm trong vai trò trách nhiệm của mình. Chúng ta là Cha thì phải làm tròn bổn phận người Cha, là Mẹ thì phải làm tròn bổn phận người Mẹ, là Thầy Cô giáo thì phải làm tròn bổn phận của Thầy Cô giáo, là công dân của một nước thì phải làm tròn bổn phận của một công dân. Chúng ta phải làm ra những tấm gương để cho người ta học hỏi và làm theo. Chúng ta phải ghi nhớ là buông bỏ ở nơi tâm, chứ không buông bỏ ở nơi sự. Ở nơi sự, chúng ta cũng phải lưu tâm, phải làm bằng tâm Chân Thành, tâm Thanh Tịnh, tâm Bình Đẳng.

Chúng ta tuy đã học Phật nhiều năm, học đạo đức văn hóa truyền thống nhiều năm nhưng chúng ta làm việc gì cũng vẫn có tình cảm riêng tư. Chúng ta tưởng rằng không ai nhận ra điều này nhưng Hòa Thượng nói: “*Bạn gạt được ai? Bạn chỉ gạt được những người có tâm ý qua loa. Chỉ cần những người có tâm ý se se Thanh Tịnh, tâm có một chút Thanh Tịnh thì người ta đã nhận ra*”. “*Tình chấp*” là một tập khí rất rất nặng của chúng sanh chúng ta. Chúng ta phải quán sát, theo dõi, cảnh giác với nó, thậm chí phải có cảnh báo sớm để nhận ra nó vì tập khí này đã quá sâu nặng, chúng ta làm việc gì cũng vì tình riêng mà làm.

Chúng ta làm việc của người thì nhếch nhác, còn làm việc của mình thì hết sức tinh tấn, chuyên cần. Đối với việc riêng của mình thì chúng ta sợ được sợ mất, sợ lời sợ lỗi, sợ hơn sợ thua cho nên lúc làm việc của mình thì chúng ta phấn chấn, bận tâm. Nếu chúng ta dụng tâm như vậy mà làm việc thì không gạt được người ta, người ta thấy rất rõ ràng. Chúng ta bảo người ta phải nghe theo chúng ta thì rất khó.

Hòa Thượng dạy chúng ta tu hành thì phải “**y giáo phụng hành**”, làm đến mức tốt nhất để người ta sinh tâm ngưỡng mộ, kính trọng, từ đó người ta mới tìm đến để gần gũi, học hỏi và làm theo. Chúng ta tu học Phật pháp, tiếp nhận giáo huấn của Phật Bồ Tát, chúng ta chân thật áp dụng lời giáo huấn của Phật vào trong đời sống, trong đời nhân xử thế tiếp vật thì chúng ta cũng dễ dàng nhận ra mình có làm đúng như pháp không, không cần hỏi người khác. Chúng ta biết rõ ràng tường tận. Chúng ta vọng tưởng cho rằng Phật không biết, Quý không hay, không ai biết. Đây là một ý niệm sai lầm. Tự tánh Thanh Tịnh của chúng sanh và Chư Phật Bồ Tát đều giống như nhau. Chỉ cần chúng ta có một ý niệm sai thôi thì Chư Phật Bồ Tát đã nhận ra, chúng ta đừng tưởng rằng mình làm việc sai trái mà Chư Phật Bồ Tát và Quý Thần không hay biết. Nếu chúng ta “*ôm ờ cho qua*” thì chúng ta đã làm ô uế âm thanh tịnh của mình, làm hỏng tâm thanh tịnh của mình.

Trong “**Tứ Y Pháp**”, Phật đã dạy: “**Y pháp bất y nhân, y nghĩa bất y ngữ, y trí bất y thức, y liễu nghĩa bất y bất liễu nghĩa**”. “**Y trí bất y thức**”, “*thức*” là tình cảm, “*trí*” là trí tuệ, chúng ta phải y theo trí tuệ mà làm chứ không y theo tình cảm riêng tư mà làm. Nếu thấy người này tốt với chúng ta, lo lắng cho chúng ta nên dù họ làm sai, chúng ta không chỉ ra cho họ biết thì chúng ta cảm tình dụng sự. Chúng ta nên nhắc nhở họ: “*Anh đã làm sai rồi, anh có biết không! Anh làm ra tâm gương xấu như vậy thì người ta nhìn vào sẽ đánh giá xấu về người học Phật, người học văn hóa truyền thống.*”.

Thậm chí khi chúng ta là nhân viên, họ là người quản lý mình mà họ sai thì chúng ta cũng nên khuyên họ như “**Đệ Tử Quy**” dạy: “**Cha Mẹ lỗi, khuyên thay đổi. Mặt ta vui, lời ta dịu. Khuyên không nghe, vui can thiệp. Dùng khóc khuyên đánh không giận**”. Nếu người quản lý của chúng ta sai mà chúng ta cũng sai theo họ thì chúng ta tu học Phật, học đạo đức Thánh Hiền mà không có một chút trí tuệ. Hiện tại có rất nhiều người như vậy, quản lý của mình làm sai, mình cũng làm sai. Chúng ta phải nhớ: Chuẩn mực là chuẩn mực, nguyên tắc là nguyên tắc, không thể *ôm ờ cho qua*. Thí dụ, nếu chúng ta nói một đằng làm một nẻo thì chúng ta đã làm hư đi tâm thanh tịnh, làm mất đi tâm thành kính của chúng ta rồi.

Có người không biết tại sao họ học Phật nhiều năm rồi mà vẫn không có một chút thành tựu nào. Chúng ta không có thành tựu đều là do chúng ta chỉ làm theo tập khí của mình, không nghiêm túc làm theo lời giáo huấn của Phật. Bốn giới trọng của nhà Phật là: “**Không sát sinh, không trộm cắp, không tà dâm, không nói dối**”. Trong nói dối có bốn điều là: “**Không nói vọng ngữ, không nói lời hung ác, không nói lưỡi đôi chiều, không nói lời thêu dệt**”.

Gặp ai chúng ta cũng khen, người ta không có đủ năng lực nhưng chúng ta lại cho rằng người đó có đủ năng lực. Mọi người tưởng người đó đủ năng lực nên đưa người đó vào vị trí quản lý. Cuối cùng họ làm tổn hại cho đại chúng, vậy thì nhân quả đó không nhỏ. Nếu chúng ta cho rằng người này có nhiều công trạng, làm được nhiều việc quá, không nên la mắng họ thì chúng ta đã dùng tình cảm để làm việc, cảm tình dụng sự rồi. Cá nhân chúng ta sai thì chúng ta phải sửa đổi, nếu chúng ta làm sai khiến cho đại chúng phải đau đầu vậy thì càng cần phải sửa đổi. Nếu năm - bảy người không vừa ý với chúng ta thì chúng ta cần

phản tỉnh bản thân, chắc chắn chúng ta có chỗ sai. Nếu chúng ta tài năng, chúng ta giỏi thì người ta “trải thảm” rước chúng ta. Nếu người ta không muốn thân cận chúng ta thì chúng ta biết mình đã sai phạm rất nhiều.

Chúng ta được học Phật, học Thánh Hiền. Phật dạy chúng ta cách dụng tâm, Thánh Hiền dạy chúng ta đối nhân xử thế tiếp vật. Đáng lẽ ra trong cách đối nhân xử thế tiếp vật, trong cách dụng tâm của mình, chúng ta phải cảm thấy hết sức an lành, thậm chí người ta phải đến học tập chúng ta, thỉnh mời chúng ta. Trong lịch sử, Vua Quang Trung đã ba lần cho quan đại thần lên núi mời Ngài La Sơn Phu Tử xuống núi để hỗ trợ cho quốc gia. Nhưng ba lần Ngài La Sơn Phu Tử đều từ chối nên đích thân Vua Quang Trung một mình leo lên núi để thỉnh mời. Ba lần các quan đại thần đi mời người tài đều không được, đáng lẽ ra người ấy đã phạm tội khi quân, nhưng vua Quang Trung biết đó là một nhân tài nên ông đã đích thân leo lên núi để mời. Khi đích thân vua đi mời thì Vua đã mời được Ngài La Sơn Phu Tử. Nếu chúng ta có thật tài thì người ta sẽ trải thảm rước chúng ta.

Chúng ta là đệ tử của Phật, là học trò của Thánh Hiền, vậy thì những việc làm của chúng ta phải là chuẩn mực, là nguyên tắc, không thể nào tùy tiện vượt qua chuẩn mực, nguyên tắc. Nhưng chúng ta quán sát lại thì thấy ngày ngày chúng ta vi phạm, ngày ngày chúng ta vượt qua chuẩn mực, nguyên tắc vì chúng ta cảm tình dụng sự. Ta thấy, ta biết, ta làm, rất nhiều cái ta, ta cho rằng ta đúng nên đã mắc sai lầm.

Chúng ta thấy người khác sai nhưng chúng ta không nói, không chịu can gián vì chúng ta sợ làm họ mất lòng. Đó là điều không đúng rồi! “**Đệ Tử Quy**” dạy: “**Cùng khuyên thiện, cùng lập đức. Lỗi không ngăn, đôi bên sai**”. Nếu họ sai mà chúng ta không khuyên, không can gián thì đôi bên đều sai. Người xưa nói: “*Không nên khuyên quá ba lần*”. Nhưng Hòa Thượng từ bi hơn nhiều, Ngài nói: “**Khuyên một lần họ không nghe thì ta khuyên ba lần, khuyên ba lần họ không nghe thì ta khuyên mười lần, khuyên mười lần họ không nghe thì ta khuyên 100 lần. Khuyên đến lúc nào họ bỏ đi không nghe nữa thì thôi**”. Họ bỏ đi, họ cách mặt chúng ta, đó là việc của người ta. Người xưa dạy “*không nên khuyên quá ba lần*” vì chúng ta khuyên nhiều quá thì người ta sẽ thù hận nhưng thực ra chúng ta dùng tâm chân thành khuyên thì “*tâm cảm tâm*”, người ta sẽ nhận ra.

Hôm trước, trong buổi chia sẻ với sinh viên sư phạm, tôi nói: “*Lúc ngồi bên dưới, tôi không biết sẽ nói gì. Nhưng khi đứng lên đây, tôi nhìn các bạn, tôi thấy có hàng ngàn lời muốn nói. Các bạn nhìn vào tôi xem có thấy điều đó không? Nhưng các bạn yên tâm đi, tôi sẽ không làm mất thời gian của các bạn đâu vì các bạn đã ngồi ở đây hai giờ rồi!*”. Trước khi lên giảng tôi đã cúi đầu 90 độ rồi nói với họ: “*Tôi xin lỗi vì đã làm mất thời gian của các Thầy Cô và sinh viên, nhưng tôi sẽ nói rất ngắn gọn thôi, tôi sẽ không làm mất thời gian của các vị!*”. Tôi thấy nhiều Thầy Cô chỉ ngồi bấm điện thoại, sinh viên cũng 1/3 người lướt Facebook, Zalo. Chắc chắn trong tâm khảm họ sẽ nghe được lời nói của chúng ta vì họ là sinh viên sư phạm, tương lai sẽ trở thành những vị Thầy của rất nhiều người, rất nhiều thế hệ.

Cố Thủ tướng Phạm Văn Đồng đã nói: **“Nghề nhà giáo là nghề cao quý nhất trong những nghề cao quý”**. Chúng ta nhìn thấy được vai trò quan trọng của Thầy Cô. Thầy Cô đã quan trọng và người lãnh đạo các Thầy Cô còn quan trọng hơn. Thầy Cô phải chuẩn mực, người lãnh đạo Thầy Cô còn phải chuẩn mực hơn!

Khi có dịp đi chung với các Thầy Cô thì tôi dành hết thời gian cho các Thầy Cô. Mấy hôm trước tôi ở Nha Trang, có những người mời tôi đi ăn, đi chơi nhưng tôi không đi, tôi ở nhà để chăm sóc các Thầy Cô. Khi các Thầy Cô đi tắm biển, tôi ở nhà nấu nướng, dọn sẵn để các Thầy Cô về ăn. Khi các Cô đi đến khu du lịch để chụp ảnh thì tôi mua vé khuyến khích các Cô đi, tôi ngồi chờ chứ không chụp ảnh cùng. Tư cách của người Thầy phải khác! Các Cô ở lại ăn kem, vui chơi tung bồng, còn tôi xong việc thì quay về luôn. Tôi đã nói: **“Các Thầy Cô đến khu du lịch rồi thì để các Thầy Cô được thông thả có thời gian đi tham quan”**. Sáng nay các Thầy Cô mới về, còn tôi đã về từ sáng hôm qua.

Ý nghĩa của câu **“cảm tình dụng sự”** hết sức rộng. Nếu chúng ta không chú ý thì chúng ta sẽ vì tình cảm riêng tư mà làm việc. Chúng ta làm như vậy thì không làm ra được biểu pháp tốt để người khác nhìn vào. Hòa Thượng nói: **“Phật pháp gọi là “giác pháp”, có nghĩa là pháp giác ngộ. Phạm phu bất giác vì họ không có một phần tỉnh tức thời ngay và luôn. Vì sao vậy? Chính là do tình chấp”**. Chúng ta mê mờ, người khác “vỡ đầu” chúng ta thì chúng ta mới tỉnh, thậm chí người ta “vỡ đầu” chúng ta mà chúng ta còn không chịu tỉnh. Chúng ta cho rằng cách ta thấy, ta biết, ta làm đều đúng nên chúng ta đã sai phạm nghiêm trọng. Có tình chấp, có tình cảm riêng tư thì sẽ bất giác, không thể giác ngộ, không thể nhận ra.

Hòa Thượng nói: **“Nếu bạn chân thật muốn cầu giác ngộ thì phải buông bỏ đi tình cảm riêng tư. Điều này rất khó làm! Chúng ta rất khó buông bỏ vì tập khí quá sâu, quá nặng từ vô thủy kiếp đến nay”**. Chúng ta chấp vào con của mình, trường của mình, học trò của mình, cô giáo của mình... đó là tình cảm riêng tư. Có nhiều người “ái con”, yêu con sâu đậm đến mức gần như không thấy cái sai của con, không thấy rằng cái sai này sẽ tổn hại cho cuộc đời con! Chúng ta phải chỉnh sửa ngay lập tức! Nhưng chúng ta thương con quá, không nổi, chính vì “không nổi” mà có người con trai đã giết Cha. Trên báo nói đến sự việc người Cha là Giáo sư đại học đã bị con trai giết chết. Vị Giáo sư đại học ấy có trình độ, có học thức nhưng chắc chắn là không biết dạy con.

Ngày nay rất nhiều người làm Cha Mẹ nuông chiều con, khi con sai phạm thì Cha Mẹ cho qua một cách nhẹ nhàng, gần như không thấy lỗi của con. Hôm qua có một gia đình ghé thăm tôi, dẫn theo một đứa bé. Đứa bé có những hành động như quát nạt, muốn làm theo ý mình khiến tôi phải cảnh báo liên tục. Tôi nói: **“Không được như vậy! Đối với trẻ nhỏ thì phải nghiêm túc. Chúng ta phải cảnh báo: “Con không được làm việc sai này, nếu con làm sai thì sẽ bị phạt”**. Chúng ta đã nói phạt thì phải phạt thật. Nếu lúc cần trách phạt con mà Cha Mẹ không phạt thì đó là việc **“cảm tình dụng sự”** nhỏ trong gia đình.

Trong lịch sử, có rất nhiều người anh hùng dám lấy thân mình lấp lỗ châu mai, lấy thân mình chèn bánh xe pháo. Khi đó, trong tim họ quốc gia dân tộc là trên hết chứ họ không có tình riêng, không sợ chết, không nghĩ đến bản thân.

Hòa Thượng nói: **“Các vị thử tưởng tượng xem: Nếu không buông bỏ tình cảm riêng tư thì rất khó mà ra khỏi sáu cõi luân hồi, rất khó thoát ly hoàn cảnh này. Cho nên Phật khuyên chúng ta phải buông bỏ đi tình cảm riêng tư”**. Chúng ta phải nhớ: Đây là buông bỏ trên tâm chứ không phải là buông bỏ trên sự. Trong sự, hàng ngày chúng ta phải làm rất tốt nhưng trong tâm không dính mắc. Chúng ta phải làm việc để phục vụ đại chúng, phục vụ cộng đồng.

Hòa Thượng nói: **“Nếu bạn không buông bỏ tình chấp thì bạn làm sao có thể vãng sanh đến cõi Phật”**. Nếu chúng ta ở thế gian mà không buông bỏ được tình chấp thì hệ lụy của nó vô cùng lớn. Còn việc **“vãng sanh được về cõi Phật”** thì là quá khó rồi! Đây là mức độ cao.

Hòa Thượng nói: **“Tại vì sao phải buông bỏ tình chấp? Chúng ta phải hiểu rõ đạo lý này! Ngày nay chúng ta trở thành phàm phu ở trong sinh tử luân hồi khổ như thế này chính là do chúng ta không thể buông bỏ tình chấp. Chúng ta không thể buông bỏ tình chấp bởi vì chúng ta chưa rõ ràng tường tận!”**.

Chúng ta không biết rằng tình cảm riêng tư là thứ vô cùng phiền phức, chỉ riêng một thứ này thôi cũng đã làm cho biết bao nhiêu người đọa lạc. Chúng ta đừng nghĩ rằng người học Phật **“buông bỏ tình cảm riêng tư”** thì vô cảm, không có tình riêng. Người học Phật chúng ta mang tình riêng hòa vào tình chung, đem cái ta nhỏ bé hòa vào cái ta của đại chúng.

Có người thắc mắc: **“Nhà Phật nói Phật pháp là vô ngã nhưng vô ngã ở chỗ nào? Các vị tu, các vị thành Phật, các vị vãng sanh. Thành Phật thì không phải khổ đau nữa, niêm Phật thì vãng sanh không còn ở trong cõi trần gian đầy đau khổ này nữa. Vậy thì đó là “đại ngã” chứ không phải là “vô ngã!”**”. Họ không hiểu rằng người tu hành thành Phật thì chỉ mới là hoàn thành học vị sau cùng để tiếp tục công cuộc tiếp độ chúng sanh mạnh mẽ và lớn lao nhất. Thành Phật không phải là để hưởng thụ, không phải là an vị ở thành quả cao nhất. Người vãng sanh cũng vậy, chúng ta vãng sanh là vì cứu độ chúng sanh mà vãng sanh.

Hòa Thượng nói: **“Bạn chậm một ngày thành tựu thì chúng sanh thêm một ngày đau khổ”**. **“Thành tựu”** ở đây không phải là thành tựu cho chúng ta mà là thành tựu năng lực để tiếp độ chúng sanh, để phụng sự chúng sanh, giúp ích cho chúng sanh. Chúng ta không buông bỏ tình chấp bởi vì chúng ta không biết nó là giả, chúng ta cho nó là thật nên cứ bám víu, chấp trước. Chúng ta dính mắc, chấp trước vào con của mình, nhà của mình, trường của mình. Chúng ta không biết nó chân thật là giả cho nên chúng ta chấp trước.

Trên “*Kinh Kim Cang*”, Phật đã nói: **“Phàm sở hữu tướng giai thị hư vọng”**. Tất cả những gì có hình tướng đều là hư vọng. Hòa Thượng nói: **“Tình chấp cũng là hư vọng, không phải là thật. Thế nhưng bạn xem nó là thật, bạn kiên cố, chấp trước”**. Chính sự kiên cố chấp trước tình riêng đã làm cho chúng ta bỏ quên những việc cần làm cho đại chúng. Chư Phật là **“vô duyên đại từ”**, lòng từ không có lý do, không có duyên cớ. Chúng ta thường nói: **“Hôm nay chúng ta có duyên gặp nhau”**. Phật thì không có duyên cớ, không có lý do. Khi chúng sanh cần, chúng sanh quay đầu giống như một người quá đau khổ thật tâm muốn quay đầu thì chư Phật Bồ Tát liền xuất hiện. Chúng ta dụng tâm chân thật thì các Ngài sẽ xuất hiện, các Ngài sẽ đến để giúp chúng ta. Các Ngài không dùng tình riêng để làm việc.

Có những người hàng ngày lay Phật dập đầu để cầu xin Phật trợ giúp. Chúng ta không cần dập đầu, chỉ cần hàng ngày chúng ta thành tâm thành ý chuyển đổi tập khí xấu ác của chính mình thì sẽ giống như Tổ Ấn Quang nói: **“Kiệt thành tự khả chuyển phàm tâm”**. “*Kiệt thành*” thì sẽ tự chuyển được tâm phàm. Chúng ta không cần dập đầu năn nỉ, nịnh bợ mà chỉ cần chúng ta làm đúng như lý như pháp, y theo lời giáo huấn mà làm thì kết quả viên mãn.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỉ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!